

42. seminar slovenskega jezika literature in kulture: *Mesto in meščani v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*, Ljubljana, 26. junij oziroma 3. julij–14. julij 2006

Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ki ga vsako leto prireja Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, je prvo okno, ki smo ga v preteklem stoletju odprli, da bi skozenj pogledali, kdo živi na drugi strani, koga bomo povabili na obisk in s kom si bomo izmenjevali spoznanja. Študenti, raziskovalci, prevajalci in drugi, ki jih zanima slovenska družba, njena kultura, umetnost in jezik, so bili letos že dvainštiridesetič naši dragi gostje. Dolgoletna tradicija seminarja pomeni, da smo si pri organizaciji pridobili bogate izkušnje, izbrani učitelji slovenščine, predavatelji, strokovnjaki z različnih ustanov in umetniki pa mu podeljujejo visoko strokovno raven. Zato mnogi udeleženci k nam prihajajo večkrat in postajajo pravi prijatelji. Pripotovali so v slovensko prestolnico, ki si poleti nadene lahko pisano obleko in zaživi v sproščenem ustvarjalnem utripu. Kako živimo, govorimo, študiramo in razmišljamo, so spoznavali neposredno in aktivno, v mnogih delovnih, informativnih in zabavnih oblikah. Pri nas so potešili svojo študijsko in raziskovalno radovednost in srečali podobno naravnane ljudi, njihovo bivanje v Ljubljani pa je obogatilo tudi nas, saj zanimanje za slovenščino in Slovence usmerja tudi našo perspektivo.

Povezovalna nit letošnjih seminarskih dejavnosti je bilo razmišljanje in razpravljanje o modernem načinu bivanja v mestih. Pod

krovno temo *Mesto in meščani* smo odkrivali semiotični prostor, sledove zgodovine, proces urbanizacije, pozitivne in negativne vidike koncentracije prebivalcev. Prikazali smo, kaj se danes dogaja v središču in kaj na obrobju, kako se je v mestu oblikoval jezik nekoč in katere govornice se v njem stikajo danes, kakšen je način vsakdanjega življenja v mestu, kako je mesto umetniško upodobljeno, kakšni spomeniki, zgradbe, ulice, trgi in institucije povezujejo meščane. Naš namen je bil, da z jezikoslovnega, literarnega, zgodovinskega, sociološkega, etnološkega in še katerega vidika predstavimo, kako v mestu živimo skupaj in vsak zase.

Seminar ima ustaljeno obliko dela, ki jo predstavlja poseben vodnik, knjižica z opisom programa. Začeli smo z dvema, vzporedno potekajočima izbirnima tečajema: Vojko Gorjanc je vodil tečaj o mestu in meščanih v jezikovnih virih za slovenščino, Mateja Pezdirc Bartol pa tečaj o sodobni slovenski komediji, ki mesto izbira za dogajalni prostor in način življenja. V drugem tednu seminarja so Ina Ferbežar, Nataša Pirih Svetina in Mihaela Knez predstavile Slovenščino kot drugi/tuji jezik, tokrat kot pot od procesa učenja jezika k metodologiji poučevanja, kajti mnogi udeleženci seminarja so že ali pa bodo postali učitelji slovenščine.

Glavni del seminarja so bile kot običajno lektorske vaje, ki potekajo vsak dan v skupi-

nah na treh ravneh, od začetnih (za čiste začetnike je predviden prvi, uvajalni teden v juniju), prek nadaljevalnih do izpopolnjevalnih, ki se delijo na jezikoslovno (Mojca Smolej in Urška Jarnovič), literarno (Urška Perenič in Klemen Lah) in splošno smer (Helena Kuster). Vodja celotne lektorske ekipe je bila letos Đurđa Strsoglavec.

Po opoldanskem odmoru se na seminarju vedno vrstijo predavanja za nadaljevalce in izpopolnjevalce oziroma fonetične vaje v fonolaboratoriju, ki potekajo pod vodstvom Hotimirja Tivadarja, ter vaje iz konverzacije za začetnike. Med predavatelji so bili letos angažirani mlajši literarni zgodovinarji Peter Svetina, Alojzija Zupan Sosič, Tone Smolej, Milena Mileva Blažič ter kot protiutež Ljubljancanom mariborski pesnik, esejist in urednik Andrej Brvar. Jezikoslovne teme so predstavili Marko Stabej, Andrej E. Skubic, Mojca Smolej in Sonja Novak Lukanovič, naravnane pa so bile sociolingvistično, interkulturno oziroma so bile povezane z živim govorom Ljubljane. Sodobno in zgodovinsko meščanstvo so s širšega kulturnega vidika predstavili tudi strokovnjaki s področja etnologije, arhitekture, zgodovine, umetnostne zgodovine in sociologije: Božidar Jezernik (Filozofska fakulteta), Damijan Ovsec (v svobodnem poklicu), Bogo Zupančič (Arhitekturni muzej Ljubljana), Andrej Studen (Inštitut za novejšo zgodovino), Sarival Sosič (Mestna galerija), Gojko Zupan (Ministrstvo za kulturo) in Matjaž Uršič (Center za prostorsko sociologijo FDV).

V dveh popoldnevih smo po predavanjih nadaljevali s simpatično, predlani uvedeno

Parado mladih, na kateri so o svojih znanstvenih dosežkih poročali mladi raziskovalci, magistrandi/magistri in doktorandi/doktorji Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete v Ljubljani: Urška Perenič, Nina Novak, Urška Jarnovič, Andreja Žižek Urbas, Vladka Tucovič, Matej Šekli, Marijan Dovič, Metka Lokar in Monika Pemič.

Po napornem dopoldanskem delu je seminariste čakal bolj sproščen popoldanski oziroma večerni kulturni program: na svečani otvoritvi na ljubljanskem gradu so slišali kitarski duo Črno-belo (Andrej Pekarovič in Luka Vehar, podiplomska študenta v Gradcu), ob vodstvu umetnostnega zgodovinarja, literarnega zgodovinarja in etnologinje so se sprehodili med ljubljanskimi kulturnimi spomeniki in prehodili nekdanjo promenado, si ob drugi priložnosti ogledali Mestni muzej, Mestno galerijo, Narodno in univerzitetno knjižnico, na ustvarjalnih delavnicah prepevali slovenske pesmi, se učili plesati renesančne plese, slikati panjske končnice, si ogledali dva sodobna slovenska filma ter prisluhnili urbani poeziji na literarnem večeru *Mesto v pesniku – pesnik v mestu*, ki so ga izvedli študenti 4. letnika ljubljanske slovenistike.

Da se tujci ne bi poslovili z vtisom, kako vsi Slovenci živimo v enem samem mestu, so si v začetnem tednu ogledali tudi Kamnik, celodnevna ekskurzija pa je letos vodila v Idrijo, nekdanje rudarsko in naravoslovno središče. Ekskurzijo sta s predavanji predstavili Katja Dragar in ravnateljica idrijske knjižnice Milanka Trušnovc. Poslovili smo se z zabavno predstavitvijo dosežkov posameznih lektorskih skupin, podelitvijo spričeval in plesom, na katerem je igrala skupina Same babe.

Ob otvoritvi seminarja je izšel tudi seminarški zbornik – pomembna publikacija Oddelka za slovenistiko in njegovega Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki jo udeleženci seminarja odnesejo na svoje domače univerze, inštitute in druge ustanove po svetu.

Več o prireditvi si lahko preberete na spletni strani www.centerslo.net/seminar.

Irena Novak Popov
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
irena.novak2@guest.arnes.si

Znanstveni simpozij o Simonu Gregorčiču, Kobarid

Fakulteta za slovenske študije Stanislava Škrabca na Univerzi v Novi Gorici pripravlja znanstveni simpozij o Simonu Gregorčiču, ki bo potekal 10. novembra 2006 v Kobaridu. Osrednji cilj predvidenega znanstvenega srečanja je na novo premisliti pesniški in človeški fenomen Simona Gregorčiča, pri čemer dejstvo, da se letos spominjamo 100-letnice pesnikove smrti, zgolj usmerja v nov vsestranski uvid v ta fenomen: zastavlja se vprašanje, kako gledati na Gregorčičevo »ljudsko« poezijo v pogojih samostojne države Slovenije in istočasnega procesa popolnega odpiranja meja v Evropski zvezi (v okolju medjezikovnosti in medkulturnosti). Poseben raziskovalni izziv predstavlja tudi pomen Gregorčičevih pesmi za Primorce in Slovence v kritičnem obdobju med obema vojnama, njihova navzočnost in didaktična predstavitev v osrednjih in zamejskih šolskih čitankah ter Gregorčičev odnos do sočasnih političnih razmer in njegovo zanimanje za kulturno zgodovino južnih Slovanov.

Na simpoziju želimo še posebej osvetliti naslednje teme:

- vprašanje Gregorčičeve ljubezenske in religiozne lirike, komičnosti, parodičnosti, sonetnih prvin in verza,
- vprašanje kanona, (degradacije) avtopoetike, umetniške in umetelne prvine v Gregorčičevi poeziji,
- poglede na jezik v pesnikovem času,
- kulturnozgodovinsko podobo pesnika na osnovi arhivskega gradiva,
- Gregorčičeve posege v politiko,
- Gregorčičeve mecene,
- podobo otroka v Gregorčičevih pesmih,
- didaktične vidike (Gregorčičeve pesmi v srednješolskih čitankah, poznavanje in razumevanje Gregorčiča med dijaki, Gregorčič v slovenskem knjižnično-muzejskem kvizu) ter
- recepcijo Gregorčiča pri Italijanih (italijanska slavistika in Simon Gregorčič, prevodi in obravnave Gregorčiča v italijanskem jeziku).

Simpozij je zasnovan kot enodnevno znanstveno srečanje z referati in poglobljeno razpravo. Prispevki bodo objavljeni v zborniku. Rok za prijavo tem in oddajo povzetkov je bil 30. april 2006; tisti, ki se